

הוראת תנ"ך

משמעות התנ"ך ליהודים חילוניים

התנ"ך הוא יסוד המשותף לתרבותם של כל הזרמים השונים ביהדות. זוהי אנתולוגיה ספרותית והיסטורית, הכוללת מבחר יצירות מדוברות ובהמשך כתובות, בכאלף חמש מאות השנים הראשונות לקיומו של העם היהודי. התנ"ך הינו הזיכרון התרבותי קולקטיבי שלנו – בסיס התרבות היהודית. אנתולוגיה זו של העם היהודי הנה בסיס התייחסות של היצירה התרבותית היהודית לאורך הדורות. תחיית השפה העברית כשפה של דיבור ויצירה, אפשרה יצירה יהודית תרבותית עשירה ומודרנית המותאמת לזמן ולמקום. עיסוק בתנ"ך הנו בסיס להעמקת הזיקה למורשת התרבותית של העם היהודי, בגישה חילונית – הומנית המזהה את היהדות כתרבות.

מה שכתוב בתנ"ך נכון?

לא קיימות הוכחות ברורות לגבי רוב העובדות המסופרות ביצירות התנ"ך שאכן אירעו כמתואר בו. לא פעם אף קיימות גרסאות שונות זו מזו לאירועים שונים. אך אנתולוגיה זו של העם היהודי הנה בסיס התייחסות של יצירה תרבותית יהודית לאורך הדורות ועד ימינו אנו.

ומה בהקשר לאלוהים?

אלוהים הוא גיבור ספרותי שנוצר על ידי בני אדם. לעיתים מופשט ולעיתים ובעל דמות. ישות בעלת זכרון וכוח להעניש, לתגמל ואף לדבר. קריאה בתנ"ך כיצירה ספרותית מתייחסת לאלוהים ולגיבורים הנוספים בו כאל חלק ממצאות פיוטית. לגיבורים הספרותיים בתנ"ך חלק משמעותי במורשת ובתרבות היהודית.

מה הם הדגשים בקריאה חילונית בתנ"ך?

פלורליזם – מתן לגיטימציה וכבוד לריבוי קולות ודעות וביטוייהם המגוונים. מחנכים חילוניים ידגשו את ריבוי הדעות, האמונות, המנהגים והמסורות בתנ"ך.

עצמאות מחשבתית – עידוד וטיפול גישה ביקורתית אשר בבסיסה ערכים הומניסטיים. גישה ביקורתית ליצירות, לאירועים, למנהגים ולפועלם של הדמויות בטקסט.

דרישת הטקסט – מנקודת מבט עכשווית ובמגוון דרכים מותאמים למציאות הלומדים. המשכה של מסורת לאורך הדורות.

הכרת הטקסט - סיפורים, דמויות, ומשפטים שהם בבסיס היצירה היהודית.

יהדות כחלק מתרבות העמים – השפעות של תרבויות קדומות ומודרניות על התפתחות היהדות והשפעת היהדות על תרבויות העמים.

להעמקה

- מלכין יעקב, במה מאמינים יהודים חילוניים?, ספריית הפועלים, 2000
- מלכין יעקב, יהדות ללא אל יהדות כתרבות תנ"ך כספרות, כתר, 2003